

Buna entschatta!

Ana Ferreira malegia e zambregia bugen, ella termaglia era bugen cul tren.

Pedro Dias Nogueira fa bugen termagls cul tren e cun matador.

Mila Demont termaglia bugen cul tren, cun poppas, mo fa era buc nuidis auters giugs.

Remy Manetsch fa bugen cun sonos e careza era giugs, cunzun cumbinialas. El zambregia e dessegna bugen.

Joël Demont fa bugen giugs ella grupp, ha denton era bugen il tren.

Lea-Sirin Schmed: «Jeu fetschel il pli bugen termagls culs autos.»

Anja Schmucki: «Jeu hai grond plascher da far termagls cun mias novas amitgas.»

Aviva-Elena Mazzetta: «Jeu zambregiel il pli bugen en scoletta.»

Notizias

Il 17 d'ost 2009 entscheivan 30 scolarets, 96 scolars dalla scola primara e 75 scolars dil scalem superiur, pia en tut 201 scolars, il niev onn da scola. Da quei derivan 14 scolars da Medel. En cumparegliazion cun igl onn avon ei il diember sereduzius per 13 scolars. Ils discipels vegnan instrui da 19 personas d'instrucziun, da quellas han 13 in presum cumplein. Per l'instrucziun religiosa procuran 7 personas d'instrucziun: 5 catechetAs e 2 scolasts.

Scolasta Olinda Hosang cuntinuescha sia scolaziun sco pedagoga curativa. Ils scolasts Michel Andriuet e Gion Tenner cuntinueschan lur scolaziuns d'engles. Naven digl onn 2012 vegn introduziu engles naven dalla 5. classa primara. Las scolaziuns han liug duront la jamna e succedan a moda parallela cun la scola.

Naven dils 31-8 entochen ils 14-9 ha la Zepra giu exponiu en scola ils placats dil victurs dalla concorrenza Freelance. In placat che ha gudignau ei era vegnius creaus igl onn vargau da scolars dil scalem superiur da Mustér. Quels placats vegnan exponi el decuors digl onn da scola actual en differentas scolas dil cantun Grischun e dueien gidar a crear ina buna basa da discussiun pertuccont ils differentes temas dalla prevenziun en scola. (mira era davosa gasetta da scola)

Il 27 d'ost ein tuttas classas, cun excepziun dalla emprema reala e secundara, sin viadi da scola. Ils pigns visetan Stagias, la tiarza e quarta classa van alla Tgina dil Rein, la tschunavla e sisavla classa traversan las Vals Acletta e s. Placi tochen al Lag Brit e sils Umens, l'otgavla classa ei d'anflar silla Boverina e las davosas classas fan in viadi da dus dis alla Camona da Maighels.

Il 16 da settember serendan tuts scolasts a Landquart alla radunonza

Jannick Rodrigues: «Jeu fetschel il pli bugen termagls culs autos.»

Katja-Maria Pöhl malegia fetg bugen.

Melanie Candinas fa bugen termagls cun poppas e cun matador. Ella dessegna denton era bugen e bein.

Fadri Bergamin: «Jeu fetschel il pli bugen termagls cullas vaccas.»

Margarita Matos Figueiras: «Jeu fetschel il pli bugen cumbinails en scoletta.»

Flavia Cabernard zambregia bugen, taglia bugen ora caussas e dat color quellas. Ella ei buna da designar.

Nies niev meinascola sepresenta

Cun l'entschatta digl onn da scola 2009/10 ha Vigeli Jacomet surpriu la funcziun da menader da scola a Mustér. Quella incarica exequescha el en in mandat da 45 pertschien d'ina piazza cumpleina. Plinavon eis el era engaschus parzialmeins sco scolast secundar a Mustér ed en rodund ina mesa piazza vinavon a Sedrun.

Vigeli Jacomet, saveis Vus sepresentar cuortamein a nossas lecturas e nos lecturs?

Jeu sun carschius si a Sedrun en ina famiglia purila. Suenten la scola primara haiel jeu frequentau il gimnasi alla scola claustrala a Mustér. Quella scola haiel jeu terminau igl

onn 1990 cun la maturitad (tip b). Il medem onn sundel jeu, suenter haver absolvu la scola da recruta a Cuera, serendus a Friburg per daventar scolast secundar. Quella clamada era per mei fetg captivonta, cun quei ch'ins sa accumpignar ils giuvenils naven digl esser affon al giuven carschiu. Jeu vulevel era adina instruir pli che mo in ni dus roms e vesevel mias fermezas era en differents secturs.

Suenten ina substituziun da miez onn al seminari da scolasts a Cuera haiel surpriu igl onn 1994 mia emprema piazza sco scolast secundar a Razén. Leu haiel jeu giu la cuida dad instruir en in cerchel scolastic che harmonisava fetg bein. Per mei ei quei

cantunala. Dabia discussiun dat la nova ulivaziun da finanzas, la lescha da scola en preparaziun, mo era ils examens d'admissiun als gimnasis.

Per l'emprema gada ha giu liug uonn il viadi da treis dis el scalem superiuor gia ella emprema classa. La finamira da quei viadi ei da formar ina buna convivenza en classa suenter ch'ils affons han fatg il pass naven dalla scola primara da Medel e da Mustér el scalem superiuor. La scolasta Lisa ed il scolast Adrian han organisau quei viadi el contuorn dil Lag Bodan. (mira era rapport 4. pagina)

Ils 26-9 ha giu liug la festivitad da 25 onns biblioteca populara Mustér. Era en num dalla scola vulein nus engraziar allas dunnas che tgamunan e lavuran ella biblioteca per lur nunstunclenteivel engaschi, era en favur da nos affons. Ils scolars dalla 5avla classa cun lur scolast Gion Tenner han fatg per quella occurrenza ina retschercha ella populaziun e dumandau ils habitonts suenter lur preferenzas da lectura. Ina part dils resultats ein actualmeins exponi en biblioteca a Mustér, per tgi che ha interess da s'informar.

Ils 1 d'october vegnan geniturs ed affons dallas otgavlas classas informai entras Philipp Tuor davart l'elecziun da clamada.

Il Cussegl da scola ed il Cerchel scolastic ein sedeclarai promts da menar atras il project „moviment en scola“ el decuors dils onns 2010-2012. Quei project ha il scopo da possibilitar dapli moviment per nos affons. La finamira ei che mintga classa semova 30 minutas dapli per di. Las fasas da moviment san haver liug enteifer l'instrucziun, sil plaz da pausa ni era el temps liber.

Ils 2 d'october ein la tschunavla e sisavla classa serendidas a Tusaun per absolver in di da scolaziun tier l'Assicuranza d'edifeczis dil cantun Grischun. Ils scolars han empriu el center da scolaziun dils pumpiers co reagir en cass d'inundaziuns e da fiug. Plinavon han els empriu d'enconuscher ils prighels da fiug che regian en in tenercasa e san co sedepurtar tier in seracass ni tier in accident. All'acziun han varga 2100 scolaras e scolars grischuns priu part, in ver success per la GVG che organischa quella occurrenza gia per la secunda gada.

stau in temps fetg prezios, perquei ch'el ha possibilitau a mi da far mias empremas experientschas sil scalem superiur.

Dapi 1998 instrueschel jeu ussa a Sedrun. Enteifer quels diesch onns haiel era aunc visitau entginas scolaziuns pli vastas. Aschia sundel seperfectiunus el lungatg engles per saver instruir tal el scalem superiur. Jeu haiel fatg scolas da direcziun da praticum ed acquistau in diplom da ZRM. In model che intimescha ils giuvenils da luvrar cun finamiras ed emprova da realisar quellas cun activar tut las resursas dil carstgaun giuven.

Per finir mia risposta vi jeu aunc dar ina cuorta egliada sin mia veta privata. Jeu sundel maridau e bab da treis affons denter otg e dudisch onns. El temps liber fetschel jeu bugen sport. Igl unviern sundel savens d'anflar silla loipa da cuorsa liunga ni el territori da skis. La stad mondel a cuorer ni cun velo da muntogna. Jeu legel era bugen (cunzun cudischs engles) e teidlel bugen musica.

Tgei ha animau Vus da sorprender quella funcziun da meinascola a Mustér?

Suenter haver instruiu duront quendis onns el scalem superiur ed ella vegliadetgna da gleiti 40 onns era il mument vegnius per trer bilanza e forsa tschentar da niev ils binaris professionals. La funcziun da menader da scola empeila mei ussa viaden en ina nova incumbensa enteifer la scola. Aschia saiel jeu profitar da mia experientscha e tuttina far ina midada profesionala. L'incumbensa da menader ei fetg pretensiusa, cunzun sch'ins

«Sil palancau politic federal, cantunal e communal vegnan ils proxims onns a purtar grondas midadas.»

risguarda ils novs pensums ch'ei vegni adossai als meinascola entras l'ordinaziun dil fevver 2009 dalla Regenza grischuna.

La scola populara sesanfla el turmeigl da grondas midadas. Saveis Vus numnar las impurtontas dils proxims onns?

Sil palancau politic federal, cantunal e communal vegnan ils proxims onns a purtar grondas midadas. Aschia vegn la nova ulivaziun da finanzas e sia nova moda da finanzia la scola ad influenzer la scola. Medemamein ei la nova lescha da scola dil Cantun Grischun stada en consultaziun la stad vargada. Quella preveda l'introducziun dil temps da bloc e da survigilanza ed era 40 jamnas da scola per onn. Auters aspects

centrals ei l'integrasiun da tut ils affons cun basegns specials ella scola populara e la coordinaziun dils temps da vacanzas egl'entir cantun. Sin palancau federal ei l'introducziun dil concordat da harmos en diesch cantuns

«Mia finamira primara ei segir da crear ed implementar ina buna cultura da collaboraziun cun in spért aviart ed innovativ.»

lantschada e la conferenza dils directurs d'educaziun ha creau in plan da proceder per sviluppar in plan d'instrucziun 21 che emprova dad unificar ils temas d'instrucziun ella scola populara svizra. Tut quellas stentas han il scopo comunabel da crear ina scola che tegn quen dils basegns dalla societad moderna ed individualisada aschi bein sco pusseivel. En quei senn ein quellas midadas era da beneventar. Problems vegn ei denton a dar, perquei che tuttas midadas ein buca bein coordinadas. Da principi fuss ei prudent da construir igl'emprein il fundament

«La digren dil diember d'affons en nossas valladas sforza las scolas popularas dad encaminar novas vias per ch'els cuosts da scolaziun e formaziun restien supportabels.»

svizzer, avon che s'occupar dils basegns cantunals e communal. Quei proceder porta dabia malsegirtad e pericletescha era in bien resultat final.

Tgei consequenzas vegnan quellas midadas ad haver sil menaschi da scola?

Las consequenzas concretas ein actualmein bunamein buca da preveder. In factum eis ei denton che las midadas permanentas meinan ad ina malsegirtad davart dils geniturs ed era dallas personas d'instrucziun. Ei maunca la pusseivladad dad evaluar ina cauza da rudien avon che la proxima midada sto gia succeder. Sco menader da scola eis ei per quei motiv impurtont da nezegiar bein la rama ch'il cantun prescriba per aschia saver sviluppar sligiazions optimalas per ils basegns locals da nossa vischnaunca.

In problem che fatschenta las autoritads dapi onns ei il diember sminuent d'affons. Tgei effect ha quei fenomen per la scola populara?

La digren dil diember d'affons en nossas valladas sforza las scolas popularas dad encaminar novas vias per ch'els cuosts da scolaziun e formaziun restien supportabels. Il svilup sto ir en duas direcziuns. Dad ina vart ston ins empruar d'optimalisar il menaschi

da scola entras novas fuormas da collaborar ed instruir. Da l'autra vart ston ins incurir ed anflar en certs secturs ina collaboraziun sur las scheinas dall'atgna vischnaunca ora per garantir vinavon ina buna qualitat dalla scola.

Tgei finamiras haveis Vus tschentau per Vossa funcziun sco meinascola a Mustér?

Mia finamira primara ei segir da crear ed implementar ina buna cultura da collaboraziun cun in spért aviart ed innovativ. El centrum da tut nossas activitads duei adina star la stenta da crear ina buna scola per nos affons. Vinavon vi jeu endrizzar ina direcziun da personal

«El centrum da tut nossas activitads duei adina star la stenta da crear ina buna scola per nos affons..»

ed ina direcziun pedagogica el decuors dils proxims onns che garantescha in svilup cuntinuau dall'instrucziun tenor las novas enconuschientschas dalla scienza d'emprender. Per il scalem superiur ei l'introducziun dil model c'ina finamira ch'ei vala da preparar aschia che nus savein instruir d'atun ils roms principals en nivros.

Intervistader: Hans Huonder

Num:	Jacommet
Prenum:	Vigeli
Naschius:	12-06-1970
Domicil:	Sedrun
Stadi civil:	maridau
Professiu:	scolast secundar, meinascola
Hobis:	famiglia, sport, leger, musica

Viadi da scola dalla 1. reala e secundara

Nies viadi da scola ha menau nus ella regiun dil Lag Bodan. Cultura, divertiment, sport e star da buna cumpigna ein stai nies motto.

La biblioteca dalla claustra a s. Gagl che sauda tier l'ierta da cultura mundiala havein nus visitau ed il medem di essan nus sediverti el ‚Säntispark‘ ad Abtwil. Hit nr.1.

Naven da Rorschach, nua che nus essan stai sur notg, essan nus i cul bastiment viers la Tiaratudestga e sunter ina pli liunga spassegiada finalmein arrivai el parc d'aventura. In parc, nua che scolars e scolaras ein ballentschai d'ina plonta a l'otra bunamein sco Tarzan. Quei ei stau il hit numera 2. Da Meersburg essan nus danovamein i cul bastiment tochen a Koblenz. Per visitar il Sealife eis ei denton stau memia tard. Persuenter havein nus tschenau leu pacificamein. Encunter sera essan nus serabitschai ad Altnau. Ei fageva gia stgir, mo tuttina essan nus calzerai tochen tiel puresser nua che nus havein durmiu grondius, l'otra damaun ha ei dau in prima solver.

Il tierz e davos di essan nus viaggiat cul tren a Turitg ed havein visitau il zoo. Quei vul dir en emprema lingia la halla Masoala, che representa igl uaul da plievgia. In tec ,far il schopen' tras la via dalla staziun a Turitg astgava denton buca muncar.

Staunchels e cuntents essan nus tuts e tuttas setschentai la sera saunamein a casa.
Adrian Pally e Lisa Schmidt-Candinas

Program da scola 2009/10

Vacanzas d' atun	gliendisdis	12-10-09	entochen	venderdis	23-10-09
Vacanzas da Nadal	gievgia	24-12-09	entochen	mesjamna	06-01-10
Vacanzas da sport	gliendisdis	01-03-10	entochen	venderdis	05-03-10
Vacanzas da primavera	gliendisdis	03-05-10	entochen	venderdis	07-05-10
Finiziun digl onn da scola 2009/10,	venderdis ils	18-06-10			
Entschatta digl onn da scola 2010/11,	gliendisdis	16-08-10			
Firaus e dis libers:	Numnasontga			01-11-09	
	Fiera s. Martin			suentermiezdi liber	
	Gliendisdis tscheiver			15-02-10	
	S. Giusep (venderdis)			19-03-10	
	Pastgas			02-04-10 tochen 05-04-10	
	Anceinza			13-05-10	
	scolaziun interna			14-05-10	
	Gliendisdis-Tschuncheismas			24-05-10	
	Sontgilcrest			03-06-10	